

УДК 368.1

Терещенко Т.Є.*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри державних, місцевих та корпоративних фінансів
Університету митної справи та фінансів***Сіліна І.С.***студентка
Університету митної справи та фінансів***Tereshchenko Tetiana***Ph.D. in Ekonomical Science, Associate Professor,
Associate Professor at Department of State, Local and Corporate Finance
University of Customs and Finance***Silina Iryna***Student
University of Customs and Finance*

ПРОБЛЕМИ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ МАЙНА ГРОМАДЯН І ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

PROBLEMS OF THE INSURANCE COVER OF THE CITIZENS PROPERTY AND THE WAYS OF ITS IMPROVEMENT

АНОТАЦІЯ

Майнове страхування є обов'язковим елементом кожної економічної та соціальної системи суспільства. Економіка не може функціонувати успішно без розвинутої системи страхування в країні. В розвинених державах майнове страхування займає важливу позицію, адже воно надає гарантії поновлення порушених майнових інтересів у разі непередбачуваних природних, техногенних та інших явищ. Актуальність дослідження підтверджує зростаюча роль страхування в нашій країні. З кожним роком збільшується кількість укладених договорів страхування; щороку страховики впроваджують нові схеми страхування. При цьому особлива роль страхування проявляється у вирішенні соціальних проблем суспільства. Соціальні гарантії населенню страховики здатні надавати разом із державою, а часом і шляхом її випередження. У статті розглянуто механізм страхування майна громадян в Україні, проаналізовано основні показники страхової діяльності за 2016–2018 рр. (динаміка страхових премій, страхових виплат і рівня страхових виплат), побудовано прогноз надходжень страхових премій з цього виду страхування на наступні 5 років (2019–2023 рр.), визначено проблеми, що стримують розвиток страхування майна фізичних осіб, а також запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: страховий ринок, майнове страхування, страхування майна громадян, страхові премії, страхові виплати, страхові ризики.

АННОТАЦИЯ

Имущественное страхование является обязательным элементом каждой экономической и социальной системы общества. Экономика не может функционировать успешно без развитой системы страхования в стране. В развитых государствах имущественное страхование занимает важную позицию, ведь оно предоставляет гарантии восстановления нарушенных имущественных интересов в случае непредвиденных природных, техногенных и других явлений. Актуальность исследования подтверждает растущая роль страхования в нашей стране. С каждым годом увеличивается количество заключенных договоров страхования; ежегодно страховщики внедряют новые схемы страхования. При этом особая роль страхования проявляется в решении социальных проблем общества. Социальные гарантии населению страховщики способны предоставлять наряду с государством, а порой и путем его опережения. В статье рассмотрен механизм страхования имущества граждан в Украине, проанализированы основные показатели

страховой деятельности по 2016–2018 гг. (динамика страховых премий, страховых выплат и уровня страховых выплат), построен прогноз поступлений страховых премий по этому виду страхования на следующие 5 лет (2019–2023 гг.), определены проблемы, сдерживающие развитие страхования имущества физических лиц, а также предложены пути их решения.

Ключевые слова: страховой рынок, имущественное страхование, страхование имущества граждан, страховые премии, страховые выплаты, страховые риски.

ANNOTATION

Citizens property insurance is a sub-branch of property insurance, which includes legally defined voluntary types of insurance, the conditions and procedure for which provide full or partial reimbursement of losses incurred by insured citizens as a result of an insured event with insured property. Property insurance is a compulsory element of every economic and social system of society. The economy cannot function successfully without a developed system of insurance in the country. In developed countries, property insurance occupies an important position, because it provides guarantees of renewal of the property interests in case of unforeseen natural, man-made and other phenomena. The relevance of the topic is that the development of the economy, the formation of the infrastructure associated with the emergence of a significant number of independent business entities. The real danger of ruin and severe competition lead to the need to use market-based remedies for their future existence and ways to reimburse probable costs. In this regard, the role of property insurance and insurance as a whole, as a non-state way of reducing the loss of business and social protection of citizens significantly increases. In addition, insurance is a resource of domestic investment income, especially needed in the current conditions. Also, the relevance of the article confirms the growing role of insurance in our country. Every year the number of concluded insurance contracts increases; each year, insurers introduce new insurance schemes. In this case, the special role of insurance is manifested in solving social problems. Social guarantees to the population insurers are able to provide along with the state, and sometimes ahead of the state. The article considers the mechanism of property insurance of citizens' in Ukraine, analyzes the main indicators of insurance activity for 2016–2018 (dynamics of insurance premiums, insurance payments and level of insurance payments), the forecast of insurance premiums received from this type of insurance for the next 5 years (2019–2023), problems that impede the development of personal

property insurance have been identified, and ways of their solution are proposed. However, there is a need to analyze the current trends in property insurance, taking into account the new conditions of the surrounding reality, new types of risks, as well as new types of public relations. The issue of the current state of property insurance market in conditions of political and economic instability, peculiarities of insurance programs presented on the market remains insufficiently researched.

Key words: insurance market, property insurance, citizen's property insurance, insurance premiums, insurance payments, insurance risks.

Постановка проблеми. Страхування майна громадян вважається способом захисту, завдяки якому зменшується негативний вплив різних явищ у соціальній сфері, проводиться запобігання небажанам наслідкам ризиків або їх абсолютне усунення. Отже, об'єктивна потреба існування та розвиток страхування майна в країні обумовлені тим, що воно є результативним, оптимальним, економічним та доступним інструментом захисту майнових інтересів громадян.

У зв'язку з цим роль майнового страхування зокрема й страхування загалом як недержавного способу зменшення збитків і соціального захисту громадян істотно збільшується. Крім цього, страхування – це ресурс внутрішніх інвестиційних надходжень, особливо необхідних у нинішніх умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розроблення теоретичних основ майнового страхування зробили західні вчені, такі як А. Манес, Д. Бланд, Дж. Діксон, В. Гейльман, В. Гаврийський, Д. Фарні. Питання страхування майна досліджувались у роботах вітчизняних науковців, зокрема в працях В. Базилевича, К. Базилевич, К. Воблого, О. Вовчак, Н. Внукової, В. Грушка, О. Заруби, М. Клапківа, В. Малько, С. Осадця, А. Таркуцяка, Я. Шумелди.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас у вітчизняній фінансово-економічній літературі бракує ґрунтовних досліджень, які стосуються загальнотеоретичних проблем страхування майна, та наукових розробок, орієнтованих на їх практичне застосування. Необхідність вирішення наявних проблем зумовила вибір теми дослідження та свідчить про її актуальність.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз практичних аспектів функціонування страхування майна громадян на страховому ринку України; визначення наявних проблем у цій підгалузі страхування; розроблення пропозицій щодо їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Майнове страхування – це галузь страхування, у якій об'єктом страхових відносин є майнові інтереси, що не суперечать законодавству України, пов'язані з володінням, користуванням та розпорядженням майном юридичних або фізичних осіб, що здійснюються на підставі добровільно укладеного договору між страховиком та страхувальником [1].

Закон України «Про страхування» від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР [1] визначає як об'єкт страхування майна майнові інтереси, що пов'язані з володінням, користуванням та розпорядженням майном.

Страховий захист включає виключно те коло матеріальних інтересів, яке зумовлене потребою збереження власності через можливість його знищення, затоплення, крадіжки внаслідок раптових ситуацій та інших непередбачуваних подій, але не отриманням в такому разі вигід або переваг, пов'язаних з володінням, користуванням чи розпорядженням цим майном.

В Україні страховий ринок під впливом внутрішніх та зовнішніх умов потребує кількісних

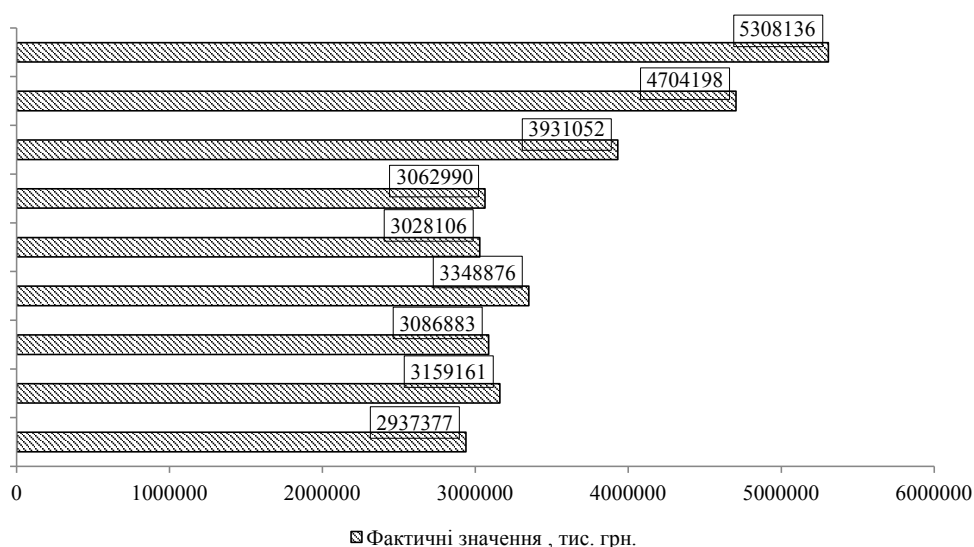


Рис. 1. Обсяг страхових премій із добровільних видів страхування майна громадян в Україні за 2010–2018 рр.

Джерело: розроблено авторами на основі даних джерела [4]

та якісних змін. При цьому частина страхових послуг на українському фінансовому ринку постійно збільшується, що свідчить про розвиток страхового ринку й збільшення доходів фізичних та юридичних осіб. Аналізуючи страховий ринок України загалом, можемо сказати, що найбільшу частку в його структурі має майнове страхування.

Послуги страхування майна громадян надають компанії загального страхування. Станом на 31 грудня 2018 р. з 281 зареєстрованої страхової компанії 251 компанія працює із загальними видами страхування [2].

Нині майнове страхування громадян здійснюється в добровільній та обов'язковій формах.

До обов'язкових видів страхування майна громадян належать авіаційне страхування та страхування предмета іпотеки. Останній отримав статус обов'язкового у 2011 р. [3].

На рис. 1 представлено обсяг страхових премій із добровільних видів страхування майна громадян в Україні за 2010–2018 рр.

В табл. 1 наведено динаміку страхових премій та страхових виплат зі страхування майна громадян в Україні за 2016–2018 рр., яка показує, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. страхові платежі зросли на 773 146,6 тис. грн., або на 19,67%; у 2018 р. порівняно з 2017 р. – на 603 935,6, або на 12,84%.

Рівень страхових виплат характеризує суму страхових виплат, що припадає на одиницю отриманого страхового платежу. Він є показником, що впливає на довіру споживачів до страхових продуктів, які пропонуються на ринку.

Рис. 2 підтверджує, що сума зібраних валових страхових премій та виплат зі страхування майна громадян в Україні щороку зростає. Рівень страхових виплат, який показує частоту

Таблиця 1

Темпи приросту страхових премій та виплат зі страхування майна громадян в Україні за 2016–2018 рр., млн. грн.

Показник	Відхилення 2017/2016 рр.		Відхилення 2018/2017 рр.		Відхилення 2018/2016 рр.	
	абсолютне, млн. грн.	відносне, %	абсолютне, млн. грн.	відносне, %	абсолютне, млн. грн.	відносне, %
Валові страхові премії	773 146,6	19,67	603 935,6	12,84	1 377 081,6	35,03
Валові страхові виплати	363 056,4	29,79	340 756,9	21,54	703 813,6	57,76

Джерело: розроблено авторами на основі даних джерела [4]

Таблиця 2

Динаміка валових надходжень зі страхування майна громадян в Україні у 2016–2018 рр., тис. грн.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення			
				2017/2016 рр.		2018/2017 рр.	
				абсолютне	темп приросту, %	абсолютне	темп приросту, %
<i>Добровільні види</i>							
Страхування наземного транспорту	2 606 384,7	3 084 468,2	3 739 526,2	478 083,5	18,34	655 058,0	21,24
Страхування повітряного транспорту	187,3	251,5	78,3	64,2	34,28	-173,3	68,89
Страхування водного транспорту	1 860,6	2 242,6	1 916,5	382	20,53	-326,1	14,54
Страхування вантажу та багажу	23 641,9	31 901,2	49 501,0	8 259,3	34,94	17 599,8	55,17
Страхування майна від вогневих ризиків	259 354,9	316 794,8	301 046,4	57 439,9	22,15	-15 748,4	4,97
Страхування іншого майна громадян	530 032,7	645 604,2	818 397,0	115 571,5	21,80	172 792,8	26,76
Страхування кредитів	3 277,7	2 505,0	10 356,0	-772,7	-23,57	7 851,0	313,41
Страхування фінансових ризиків	495 629,8	606 272,1	363 724,2	110 642,3	22,32	-242 547,9	-40,01
Страхування гарантій	0,8	0,8	0,4	0	18,34	-0,4	-50,00
<i>Обов'язкові види</i>							
Авіаційне страхування	970,0	1 192,4	1 811,9	222,4	20,53	619,5	51,95
Страхування предмета іпотеки	9 711,4	12 965,6	21 775,8	3 254,2	34,94	8 810,2	67,95
Всього зі страхування майна громадян	3 931 052	4 704 198	5 308 133,6	773 146,6	19,67	603 935,6	12,84

Джерело: розроблено авторами на основі даних джерела [4]

виплат страховими компаніями за договорами страхування, у 2017 р. зріс на 8,32%, а у 2018 р. скоротився на 1,58%. Низький рівень цього показника негативно впливає на репутацію страхових компаній та страховий ринок загалом, тому що посилює недовіру з боку страховальників.

Серед підвидів страхування майна громадян спостерігається суттєве скорочення премій зі страхування кредитів у 2017 р. (порівняно з попередніми роками), а саме на 772,7 тис. грн., або на 23,57%, але у 2018 р. цей показник зростає на 7 851 тис. грн., або на 313,41%; страхування гарантій (відсутні зміни показника у 2017 р., у 2018 р. розмір зменшується на 0,4 тис. грн., або на 50%) (табл. 2).

Крім того, за табл. 2 приріст надходжень страхових премій по страхуванню повітряного, водного транспорту, страхуванню фінансових ризиків та майна від вогневих ризиків порівняно з попереднім 2017 р. у 2018 р. був меншим. Отже, приріст був таким: показник страхування повітряного транспорту складав -68,89%, або -173,3 тис. грн. (у 2017 р. він становив -34,28%, або -64,2 тис. грн.); показник водного транспорту складав -14,54%, або -326,1 тис. грн. (у 2017 р. він становив 20,53%, або 382 тис. грн.); показник фінансових ризиків складав -40,01%, або -24 2547,9 тис. грн. (у 2017 р. приріст становив 22,32%, або 110 642,3 тис. грн.); показник страхування майна від вогневих ризиків складав -4,97%, або -15 748,4 тис. грн. (у 2017 році приріст становив 22,15%, або 57 439,9 тис. грн.).

Протилежна ситуація відбувається зі страхуванням наземного транспорту, вантажу та багажу. За аналізований період суттєво зросли надходження зі страхування вантажу та багажу, а саме з 23 641,9 тис. грн. у 2016 р. до 49 501 тис. грн. у 2018 р. (темپ приросту становив 109,38%).

Надходження зі страхування наземного транспорту зросли з 2 606 384,7 тис. грн. у 2016 р. до 3 739 526,2 тис. грн. у 2018 р. (темп приросту склав 43,48%).

Розглянемо динаміку валових виплат зі страхування майна громадян в Україні (табл. 3).

Так, у 2016 р. цей показник становив лише 1 218 556 тис. грн., а у 2017 р. збільшився до 1 581 613 тис. грн., а вже у 2018 р. зростання було більшим, становлячи 1 922 369,6 тис. грн.

Аналізуючи валові страхові виплати, здійснені громадянам з майнових видів страхування, бачимо їх поступове зростання як з добровільних, так і з обов'язкових видів.

Так, наприклад, за досліджуваний період страхові виплати з Автокаско громадянам зросли з 1 121 475,2 тис. грн. у 2016 р. до 1 728 577,4 тис. грн. у 2018 р.; зі страхування вантажу та багажу у 2017 р. (порівняно з попереднім роком) зросли на 2 065,2 тис. грн., або 82,32%, а у 2018 р. зросли на 873,8 тис. грн., або на 19,10%; страхові виплати зі страхування іншого майна громадян у 2017 р. зросли на 63 848 тис. грн., або на 123,58%, а у 2018 р. – на 27 073,3 тис. грн., або на 23,44%; виплати зі страхування водного транспорту значно скоротились у 2018 р., а саме на 1 000,5 тис. грн., або на 99,68%.

Значне збільшення виплат страхових сум спричинене неефективною політикою оптимізації страхового портфеля страхових компаній, відсутністю мінімізації страхових виплат, усвідомленим зниженням суми збитку під час його експертного оцінювання, затримкою страхових виплат згідно з максимальним періодом, встановленим законодавством, а саме 6 місяців з отримання страховою компанією повного пакета документів, необхідних для реалізації страхової виплати.

Однак зростання обсягів валових страхових виплат може розглядатися як сприятливий

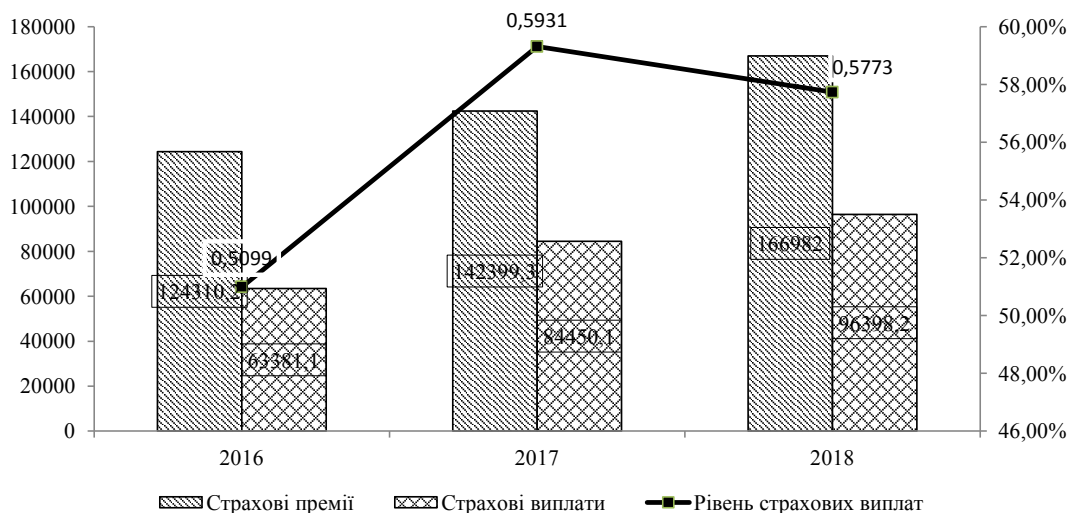


Рис. 2. Динаміка страхових премій та виплат зі страхування майна громадян за 2016–2018 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі даних джерела [2]

критерій з огляду на те, що надходження страхових платежів також зросло порівняно з попередніми роками.

Низький рівень страхового відшкодування з майнового страхування простежується в таких підвидах, як страхові виплати зі страхування майна від вогневих ризиків, що порівняно з минулим роком у 2017 р. скоротилися на 10 898,4 тис. грн., або на 40,43%, а вже у 2018 р. – на 608,30 тис. грн., або на 3,79%;

страхування кредитів, адже у 2017 р. не було здійснено жодних виплат, у 2018 р. виплати склали 32,7 тис. грн. Щодо страхування водного транспорту, то у 2017 р. страхові виплати зросли на 51,71%, або на 342,1 тис. грн., а у 2018 р. цей показник скоротився на 99,68%, або на 1 000,5 тис. грн.

Таким чином, нині страхування майна громадян на страховому ринку України показує досить значні показники розвитку, водночас

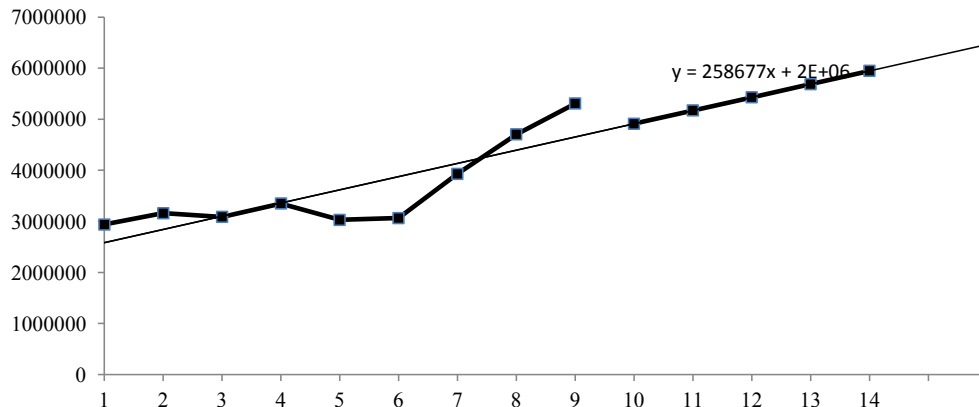


Рис. 3. Прогнозування динаміки страхових премій з добровільних видів майнового страхування громадян у 2019–2023 рр. (за роками)

Таблиця 3

Динаміка валових виплат зі страхування майна громадян в Україні за 2016–2018 рр., тис. грн.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення			
				2017/2016 рр.		2018/2017 рр.	
				абсолютне	темп приросту, %	абсолютне	темп приросту, %
<i>Добровільні види</i>							
Страхування наземного транспорту	1 121 475,2	1 430 789,7	1 728 577,4	309 314,5	27,58	297 787,7	20,81
Страхування повітряного транспорту	–	–	–	–	–	–	–
Страхування водного транспорту	661,6	1 003,7	3,2	342,1	51,71	-1 000,5	-99,68
Страхування вантажу та багажу	2 508,6	4 573,8	5 447,6	2 065,2	82,32	873,8	19,10
Страхування майна від вогневих ризиків	26 954,2	16 055,8	15 447,5	-10 898,4	-40,43	-608,3	-3,79
Страхування іншого майна громадян	51 666,7	115 514,7	142 588,0	63 848	123,58	27 073,3	23,44
Страхування кредитів	2 105,5	–	32,7	-2 105,5	-100	32,7	–
Страхування фінансових ризиків	12 323,1	13 639,0	29 916,5	1 315,9	10,68	16 277,5	119,35
Страхування гарантій	–	–	–	–	–	–	–
<i>Обов'язкові види</i>							
Авіаційне страхування	–	–	120,0	–	–	120,0	–
Страхування предмета іпотеки	861,4	36,0	236,7	-825,4	-95,82	200,7	557,50
Всього зі страхування майна громадян	1 218 556	1 581 613	1 922 369,6	363 056,4	29,79	340 756,9	21,54

Джерело: розроблено авторами на основі даних джерела [4]

результативність окремих підвидів страхування майна є дуже невисокою.

Для розуміння альтернатив та довгострокових тенденцій розвитку (падіння/зростання ринку загалом чи окремих його сегментів) проведено розрахунки прогнозних значень для обсягів страхових премій зі страхування майна громадян в Україні на наступні 5 років.

На рис. 3 зображено розрахунки прогнозних значень для обсягів страхових премій з добровільних видів майнового страхування громадян за допомогою збільшення діапазону вхідних даних з 2010 р. по 2018 р. (на основі даних, представлених на рис. 1) [40].

За наведеними даними можна зробити висновки, що у досліджувані періоди (табл. 4) обсяги страхових премій з майнового страхування прогнозовано будуть поступово зростати з 2020 р., лише у 2021 р. перевищивши обсяг надходжень 2018 р.

Таблиця 4
Прогноз обсягів страхових премій з добровільних видів майнового страхування громадян у 2019–2023 рр., тис. грн.

Рік	Прогнозне значення, тис. грн.
2019	4 911 914,25
2020	5 170 590,90
2021	5 429 267,55
2022	5 687 944,20
2023	5 946 620,85

Прогнозні дані свідчать про те, що ринок майнового страхування негайно потребує вирішення проблем, що стримують його розвиток та залучення громадян до страхування.

Страхуванню майна в Україні притаманна низка проблем, які впливають не тільки на його стабільність сьогодні, але й на існування в майбутньому. Стихійні лиха, міжнародні конфлікти, які проявляються все частіше, завжди приводять до втрати майна.

Незважаючи на зменшення числа страхових компаній (у 2016 р. кількість страхових компаній, що здійснюють страхування видів, інших, ніж страхування життя, становила 271, а у 2018 р. – 251) [3], обсяг страхових платежів щороку збільшується. Це говорить про динамічність розвитку сфери страхування, її перспективність. Крім цього, минулими роками на підвищення надходжень вплинуло зниження курсу гривні, через що збільшилася ціна машин, які становлять базу страхових портфелів українських страхових компаній. Підвищення ціни автомобіля підвищило вартість страхової суми, від якої розраховується платіж.

Водночас збільшилися розміри страхових відшкодувань, оскільки для ремонту деталі закупаються переважно в іноземній валюті. Однак страховики швидко відреагували на цю тенденцію, відкоригувавши свою тарифну політику та оптимізувавши страхові портфелі.

На ефективність та динамічність розвитку страхування значний вплив мають економічні фактори. Наприклад, уповільнення темпів зростання страхування майна головним чином обумовлене зниженням обсягів іпотечного кредитування, а також зростанням конкуренції, що супроводжується небезпечним для ринку, страховиків та страхувальників проявами демпінгу.

Фізичні особи переважно страхують автомобілі, домашнє майно, споруди, квартири (в разі ремонтних робіт) тощо. Основною проблемою, що стримує підвищення надходження страхових премій, вважається безпосередньо недовіра населення до страхових компаній. Головними причинами цього є недостатній рівень якості страхових послуг, невеликий розмір страхових виплат, недосконалість законодавчої бази, неврахування інтересів страхувальників під час страхування, непорядність деяких страховиків.

При цьому недовіра до страхових компаній може бути обумовлена самими страховими компаніями. Здійснюючи непродуману страхову політику під час оцінювання ризику, виплачуючи підвищені комісійні винагороди, зменшуючи необхідну суму відшкодування, вони сформували собі репутацію шахраїв. Нині досить складно повернути довіру громадян до інституту страхування в нашій державі.

Для залучення нових клієнтів можна застосувати нові програми страхування майна, нові послуги за чинними програмами. Так, пропонуємо страховикам активніше застосовувати натуральне відшкодування під час страхування майна громадян, а саме під час страхування нерухомості (квартири або будинку).

Нова послуга – це відновлюваний ремонт оздоблення квартири/будинку вже після настання страхової події, який проводиться партнерами страхової компанії, а саме будівельними фірмами. Ремонтні роботи оплачуватиме страхова компанія шляхом перерахування грошових коштів будівельній компанії в розмірі встановленого обсягу робіт. Ремонт здійснюватиметься з дотриманням всіх необхідних стандартів за технологією відновлення після страхового випадку.

Під час надання клієнтом заяви про настання страхової події йому необхідно буде лише вибрати форму страхового відшкодування, а саме натуральну або грошову. У разі вибору натуральної форми до клієнта виїжджає спеціаліст, щоби відразу на місці дійти згоди про абсолютні всі нюанси майбутніх ремонтних робіт.

Нова форма проведення відшкодування дає можливість враховувати побажання клієнта щодо графіка виконання ремонту, наприклад по 2 години в день, протягом 24 годин або у вихідні дні. Спеціалісти самостійно купують матеріали, необхідні для ремонту, з урахуванням побажань клієнта та в межах кошторису, а також доставляють їх до об'єкта нерухомості.

Нова послуга дає можливість зекономити час клієнтів та в найкоротші терміни віднови-

ти пошкоджені будівлі чи приміщення, а найголовніше, позбавити клієнта необхідності проведення складного процесу пошуку фахівців, організації ремонтних робіт і складних питань складання й узгодження кошторису з будівельною компанією, якщо це є основним місцем проживання власника майна.

За виявлення прихованих пошкоджень будівельна фірма самостійно погоджує всі питання зі страховою компанією.

Крім того, страхова компанія здійснюватиме контроль виконання розмірів та термінів ремонтних робіт, відповідатиме за результат виконаних робіт та надаватиме гарантії безпеки й збереження майна клієнта.

Щодо населення, то його низька активність під час страхування майна зумовлена також низькою платоспроможністю (оскільки угода страхування не є продуктом першої необхідності), відсутністю грамотності щодо страхування та повною недовірою до страхових компаній.

Отже, ефективності розвитку українського ринку майнового страхування перешкоджають:

- невисока платоспроможність фізичних осіб, що мають попит;
- відсутність страхової культури громадян, а іноді й самих страхових компаній;
- недостатність ємності ринку щодо грошових коштів, адже в українських страхових компаніях мало резервів для того, щоби покривати втрати на них ризики.

Задля розвитку майнового страхування за допомогою його розширення та підвищення якості страхових послуг і довіри страхувальників до них слід поступово вживати певних заходів, до яких належать:

- збільшення потужності страховиків за допомогою підвищення обсягів власного капіталу, вдосконалення організації діяльності й надання якісних страхових послуг;
- реалізація функції урядового контролю над проведенням страхової діяльності, зокрема в галузі дотримання умов чинного законодавства щодо платоспроможності, достатності страхових резервів, диверсифікації страхового портфеля;

– введення проектів інформування громадян за допомогою засобів масової інформації про стан і перспективи розвитку страхового ринку;

– впровадження інноваційних технологій у сфері надання страхових послуг (придбання страхових полісів за допомогою Інтернету);

– відновлення довіри громадян до страхових компаній, що враховує вчасну й повну виплату страхових відшкодувань;

– розширення міжнародного партнерства щодо обміну інформацією про діяльність страхових компаній, що надають послуги згідно з певним видом страхування.

Висновки. Ринок страхування майна в Україні перебуває в стані формування та інтеграції у світовий страховий простір. Незважаючи на окремі здобутки, він характеризується низкою

проблем, наявність яких вказує на перспективи розвитку, отже, потенціал для України.

Задля формування відповідної системи майнового страхування та збільшення її ефективності слід забезпечити стійкість економічних відносин, збалансувати та збільшити рівень добробуту населення в результаті значних доходів і соціальної безпеки та справедливості, стимулювати активність ринку страхових послуг, здійснити державну політику в галузі страхування задля регулювання страхового ринку та взаємин. Важливою умовою ефективного розвитку майнового страхового ринку вважається формування попиту на страхові послуги, культури страхування у клієнта за допомогою його страхової освіти, зокрема, через ЗМІ, а також удосконалення страхового портфеля. Збільшення доступності страхових послуг має сприяти наданню можливості дистанційно здійснювати реалізацію страхових продуктів через інформаційно-телекомунікаційні мережі та укладанню страхової угоди в електронному вигляді.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про страхування : Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР за редакцією від 7 лютого 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.06.2019).
2. Підсумки діяльності страхових компаній за 2018 р. Форіншурер. URL: <https://forinsurer.com> (дата звернення: 17.05.2019).
3. Бачо Р., Тимчак М. Оцінка тенденцій розвитку страхування майна громадян в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. № 2. С. 162–169.
4. Консолідовані звітні дані за 2010–2018 рр. // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: офіційний сайт. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Konsolidovani-zvitni-dani.html> (дата звернення: 17.05.2019).
5. Ковіня М., Сіліна І. Аналіз майнового страхування громадян. *Економіка і управління в умовах глобалізації* : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кривий Ріг, 2019. С. 65.

REFERENCES:

1. Pro strakhuvannia: Zakon Ukrainy vid 07.03.1996 № 85/96-VR za redaktsiieiu vid 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80> (data zvernennia: 03.06.2019).
2. Pidsumky diialnosti strakhovykh kompanii za 2018 r. Forynshurer. URL: <https://forinsurer.com> (data zvernennia: 17.05.2019).
3. Bacho R., Tymchak M. Otsinka tendentsii rozvytku strakhuvannia maina hromadian v Ukraini. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*. 2016. № 2. S. 162–169.
4. Konsolidovani zvitni dani za 2010–2018 rr. Natsionalna komisiia, shcho zdiisniuie derzhavne rehuliuivannia u sferi rynkiv finansovykh posluh: ofitsiinyisait. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Konsolidovani-zvitni-dani.html> (data zvernennia: 17.05.2019).
5. Kovinia M., Silina I. Analiz mainovoho strakhuvannia hromadian. *Ekonomika i upravlinnia v umovakh hlobalizatsii* : materialy VIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii. Kryvyi Rih, 2019. S. 65.